

VILNIAUS APSKRITIES SOCIALINĖ IR DEMOGRAFINĖ CHARAKTERISTIKA

Gyventojai

Vilniaus apskritis yra didžiausia šalies apskritis pagal gyventojų skaičių. 2008 m. pradžioje joje gyveno 848,1 tūkst. žmonių, arba 25,2 % šalies gyventojų.

Gyventojų skaičius 2001–2008 m. pradžioje

	Gyventojų skaičius, tūkst.							1000 vyrų tenka moterų
	2001	2003	2005	2007	2008			2008
					Iš viso	Vyrai	Moterys	
Šalyje	3487,0	3462,6	3425,3	3384,9	3366,4	1567,0	1799,4	1148
Vilniaus apskrityje	850,7	848,1	848,6	847,8	848,1	390,5	457,6	1172
Elektrėnų sav.	29,0	28,7	28,4	28,1	27,9	13,3	14,6	1102
Šalčininkų r. sav.	39,4	38,8	38,4	37,9	37,6	17,9	19,7	1102
Širvintų r. sav.	20,2	20,0	19,8	19,4	19,1	9,0	10,1	1129
Švenčionių r. sav.	33,2	32,7	32,0	31,1	30,7	14,4	16,3	1136
Trakų r. sav.	37,4	37,1	37,0	36,4	36,1	16,9	19,2	1137
Ukmergės r. sav.	48,7	48,1	47,2	46,3	45,9	21,4	24,5	1142
Vilniaus m. sav.	554,3	553,2	553,1	554,4	555,7	251,8	303,9	1207
Vilniaus r. sav.	88,5	89,5	92,7	94,2	95,1	45,8	49,3	1075

2001–2007 m. apskrities gyventojų sumažėjo 2,6 tūkst. (0,3 %). Šiuo laikotarpiu gyventojų skaičius didėjo tik Vilniaus miesto (0,3 %) ir Vilniaus rajono (7,5 %) savivaldybėse, o kitose apskrities savivaldybėse mažėjo: daugiausia – Švenčionių rajono savivaldybėje (7,5 %), mažiausia – Trakų rajono savivaldybėje (3,5 %).

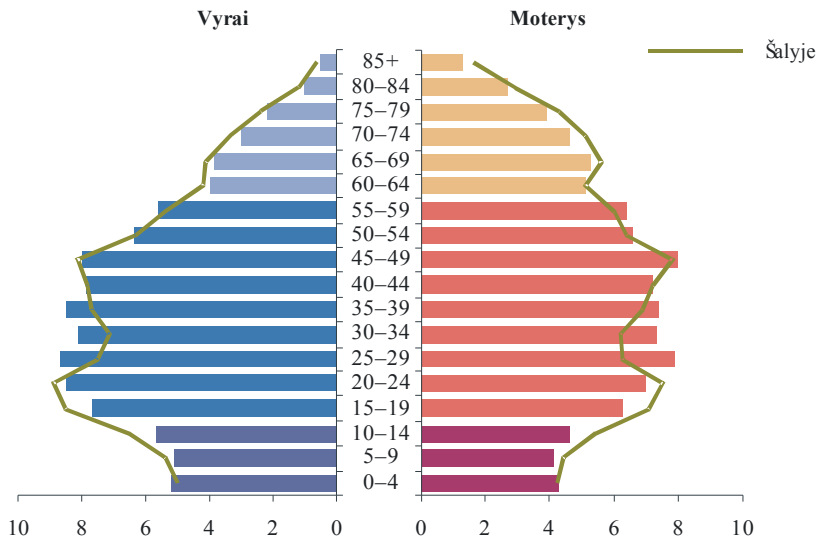
2008 m. pradžioje Vilniaus apskrityje gyveno 46 % vyrų ir 54 % moterų (šalyje – atitinkamai 46,5 ir 53,5 %), 1000 vyrų teko 1172 moterys (šalies vidurkis – 1148). Moterų skaičius, tenkantis 1000 vyrų, Vilniaus miesto savivaldybėje yra didžiausias iš apskrities savivaldybių ir viršija tiek apskrities, tiek šalies vidurkį.

2001–2007 m. dėl neigiamos natūralios kaitos gyventojų skaičius Vilniaus apskrityje sumažėjo 15,2 tūkst., o dėl teigiamo migracijos saldo padidėjo 12,6 tūkst.

Vilniaus apskrities gyventojų sudėties pagal lytį ir amžių pokyčius parodo amžiaus ir lyties piramidė.

Gyventojai pagal lytį ir amžių Vilniaus apskrityje 2008 m. pradžioje

Procentais

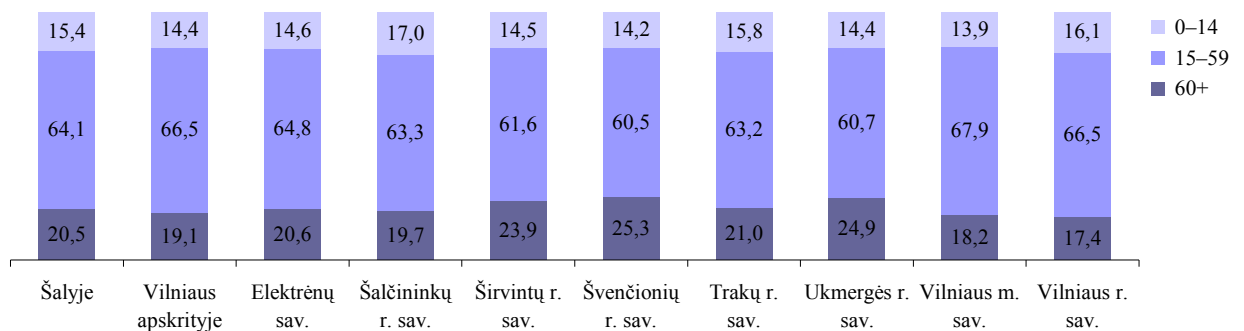


Vilniaus apskritis – viena iš demografiškai jauniausių šalyje. Joje pagyvenę (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonės sudaro 19,1 % (šalyje – 20,5 %). Šiuo metu kas septintas (šalyje – kas šeštas) vyras ir kas ketvirta moteris Vilniaus apskrityje yra 60 metų ir vyresnio amžiaus.

2008 m. pradžioje vaikų iki 15 metų amžiaus buvo 24,7 % (šalyje – 25,2 %) mažiau nei pagyvenusius žmonių. 2001–2007 m. vaikų apskrityje sumažėjo 20 % (šalyje – 24,7 %).

Gyventojų skaičiaus struktūra pagal pagrindines amžiaus grupes 2008 m. pradžioje

Procentais



Pačios „seniausios“ apskrityje yra Švenčionių ir Ukmergės rajonų savivaldybės, kuriose pagyvenę žmonės sudaro 25 % gyventojų. Geresnė amžiaus struktūra yra Vilniaus rajono savivaldybėje – joje pagyvenę žmonės sudaro 17,4 % gyventojų.

2008 m. pradžioje 100 Vilniaus apskrities 15–59 metų amžiaus gyventojų teko 22 vaikai ir 29 pagyvenę žmonės (šalyje – atitinkamai 24 ir 32), 2001 m. pradžioje – atitinkamai 28 ir 28. Didžiausias ekonominis krūvis teko Ukmergės, Švenčionių ir Širvintų rajonų savivaldybių 15–59 metų amžiaus gyventojams, t. y. 100 šio amžiaus gyventojų teko 65–62 vaikai ir pagyvenę žmonės.

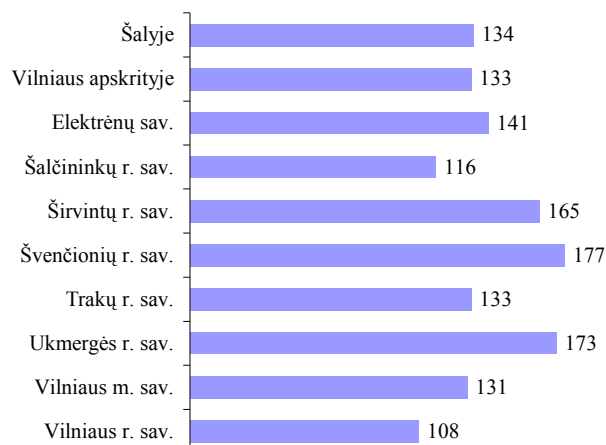
Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientai 2001 ir 2008 m. pradžioje

	100 15–59 metų amžiaus gyventojų tenka nurodyto amžiaus gyventojų					
	0–14		60 +		0–14 ir 60 +	
	2001	2008	2001	2008	2001	2008
Šalyje	32	24	32	32	64	56
Vilniaus apskrityje	28	22	28	29	56	51
Elektrėnų sav.	33	22	30	32	63	54
Šalčininkų r. sav.	36	27	36	31	72	58
Širvintų r. sav.	36	23	42	39	78	62
Švenčionių r. sav.	32	23	46	42	78	65
Trakų r. sav.	34	25	36	33	70	58
Ukmergės r. sav.	33	24	42	41	75	65
Vilniaus m. sav.	25	20	25	27	50	47
Vilniaus r. sav.	33	24	29	26	62	50

2008 m. pradžioje Vilniaus apskrityje 100 vaikų teko 133 pagyvenę žmonės (šalies vidurkis – 134), tuo tarpu 2001 m. pradžioje – vaikų ir pagyvenusių žmonių santykis buvo apylygis. Daugiausia pagyvenusių žmonių 100 vaikų teko Švenčionių rajono savivaldybėje (177), mažiausia – Vilniaus rajono savivaldybėje (108).

Demografinės senatvės koeficientas 2008 m. pradžioje

60 metų ir vyresnio amžiaus gyventojų skaičius, tenkantis 100 0–14 metų amžiaus vaikų



Vidutinis Vilniaus apskrities gyventojų amžius mažesnis už šalies vidurkį. 2008 m. pradžioje šis rodiklis apskrityje buvo 38,8 metų (šalyje – 39 metai), 2001 m. pradžioje vidutinis gyventojų amžius Vilniaus apskrityje buvo 36,9 metų.

Migracija

2001–2007 m., remiantis gyvenamosios vietos deklaravimo duomenimis, į Vilniaus apskritį per metus atvykdavo gyventi nuolat ar ilgesniam nei 6 mėnesių laikotarpiui vidutiniškai daugiau kaip 13 tūkst. gyventojų, o išvykdavo – 11,5 tūkst. 1000 Vilniaus apskrities gyventojų vidutiniškai teko 15,7 atvykusiojo ir 13,5 išvykusiojo. Vilniaus apskritis yra vienintelė, kurioje atvykusiųjų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų yra didesnis nei išvykusiųjų.

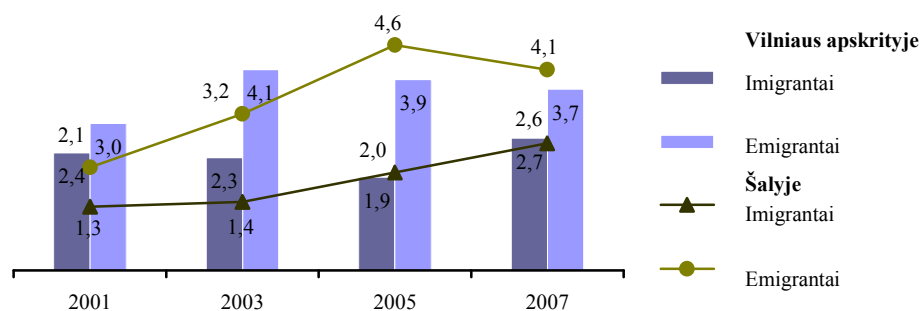
Gyventojų vidaus ir tarptautinė migracija 2001–2007 m.¹

	Atvyko				Išvyko				Migracijos saldo			
	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007
Šalyje	42166	62124	59522	65044	44725	68428	68304	70288	-2559	-6304	-8782	-5244
Vilniaus apskrityje	8462	15959	14078	15152	8214	13418	12224	12621	248	2541	1854	2531
Elektrėnų sav.	341	505	484	530	386	547	509	592	-45	-42	-25	-62
Šalčininkų r. sav.	199	578	598	549	288	518	631	578	-89	60	-33	-29
Širvintų r. sav.	241	346	361	385	204	337	364	404	37	9	-3	-19
Švenčionių r. sav.	389	641	686	620	383	665	705	703	6	-24	-19	-83
Trakų r. sav.	462	771	689	776	418	573	653	793	44	198	36	-17
Ukmergės r. sav.	578	765	776	947	569	778	784	883	9	-13	-8	64
Vilniaus m. sav.	4851	9058	8072	8798	5263	8911	7303	7280	-412	147	769	1518
Vilniaus r. sav.	1401	3295	2412	2547	703	1089	1275	1388	698	2206	1137	1159

2001–2007 m. vidutiniškai 14,9 % atvykusiųjų sudarė imigrantai, t. y. asmenys, atvykę ar grįžę į Vilniaus apskritį iš užsienio valstybių, o 26,8 % išvykusiųjų – emigrantai, t. y. asmenys, išvykę iš Vilniaus apskrities į užsienio valstybes. 2007 m. didžiąją imigrantų dalį (53,3 %) sudarė grįžtantys Lietuvos Respublikos piliečiai, 2001 m. jų tebuvo 10 %.

Tarptautinė migracija 2001–2007 m.²

1000 gyventojų



Gimstamumas

Gimstamumas Vilniaus apskrityje didėja. 2001 m. 1000 šios apskrities gyventojų teko 8,6 gimusiojo, o štai 2007 m. – jau 10,5.

Gimusių vaikų skaičius ir gimstamumo rodikliai 2001–2007 m.

	Gimusiųjų skaičius				1000 gyventojų tenka gimusiųjų			
	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007
Šalyje	31546	30598	30541	32346	9,1	8,9	8,9	9,6
Vilniaus apskrityje	7315	7282	7974	8883	8,6	8,6	9,4	10,5
Elektrėnų sav.	231	232	257	267	8,0	8,1	9,1	9,5
Šalčininkų r. sav.	399	403	417	426	10,2	10,4	10,9	11,3
Širvintų r. sav.	177	150	149	168	8,8	7,5	7,6	8,7
Švenčionių r. sav.	282	246	235	261	8,5	7,6	7,4	8,4
Trakų r. sav.	346	318	332	351	9,3	8,6	9,0	9,7
Ukmergės r. sav.	424	364	376	388	8,7	7,6	8,0	8,4

¹ Pagal gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis.

² Pagal gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis.

	Gimusiųjų skaičius				1000 gyventojų tenka gimusiųjų			
	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007
Vilniaus m. sav.	4549	4788	5238	5972	8,2	8,7	9,5	10,8
Vilniaus r. sav.	907	781	970	1050	10,2	8,6	10,4	11,1

Vidutinis gyvų gimusių vaikų, kuriuos moteris pagimdė per reproduktyvų savo gyvenimo laikotarpį, skaičius Vilniaus apskrityje 2007 m. buvo 1,32 (šalyje –1,35). Didžiausias (1,69) šis rodiklis buvo Šalčininkų rajono, mažiausias (1,24) – Vilniaus miesto savivaldybėse.

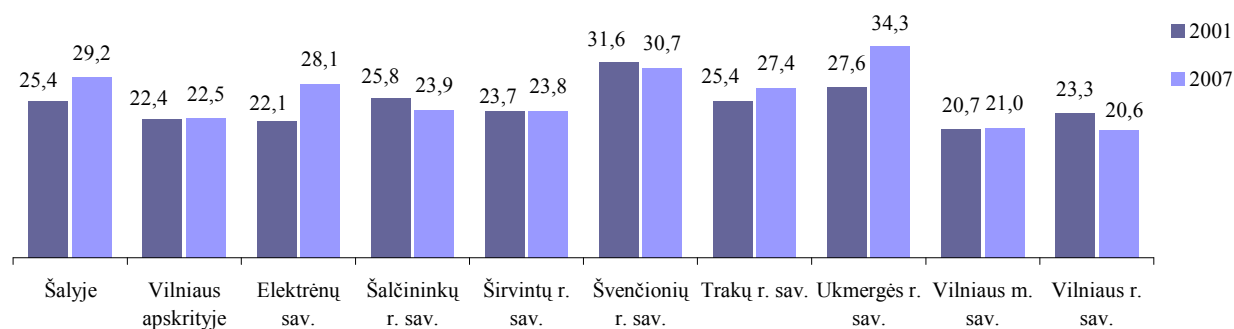
Gimdo vis vyresnio amžiaus moterys. 2007 m. Vilniaus apskrityje vidutinis gimdyvių amžius buvo 28,3 metų (šalyje – 28 metai), 2001 m. – 27,5 metų (šalyje – 26,9 metų).

Palyginti su visais apskrityje gimusiais vaikais, sumažėjo didesnio eiliškumo (trečių, ketvirtų, penktų, šeštų ir paskesnių) gimusiųjų dalis – nuo 13,3 % 2001 m. iki 11,2 % 2007 m.

2007 m. Vilniaus apskrityje tėvams, neįregistravusiems santuokos, gimė 1996 kūdikiai, 2001 m. – 1641, tai sudarė atitinkamai 22,5 ir 22,4 % (šalyje – 29,2 ir 25,4 %), palyginti su visais gimusiais vaikais. 2007 m. daugiausia (34,3 %) kūdikių nesusituokusiems tėvams gimė Ukmergės rajono, o mažiausiai (20,6 %) – Vilniaus rajono savivaldybėse.

Vaikai, gimę tėvams, neįregistravusiems santuokos, 2001 ir 2007 m.

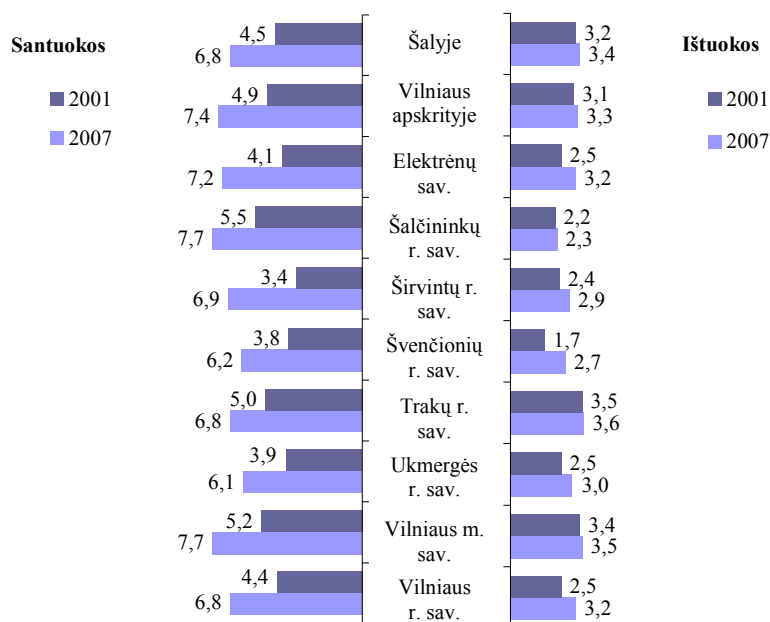
Palyginti su visu gimusių vaikų skaičiumi, procentais



Santuokos ir ištuokos

2001–2007 m. Vilniaus apskrityje santuokų skaičius didėjo. 2007 m. buvo įregistruotos 6277 santuokos, 1000 gyventojų teko 7,4 santuokos, 2001 m. – atitinkamai 4175 ir 4,9. Šiuo laikotarpiu bendras santuokų rodiklis Vilniaus apskrityje buvo didesnis už šalies.

Santuokų ir ištuokų skaičius, tenkantis 1000 gyventojų, 2001 ir 2007 m.



2007 m. vidutinis pirmą kartą besituokiančių vyrų amžius buvo 27,7, moterų – 25,5 metų (šalyje – atitinkamai 27,7 ir 25,5 metų).

2001–2007 m. ištuokų skaičius Vilniaus apskrityje kito nežymiai. 2007 m. buvo įregistruotos 2808 ištuokos, 1000 gyventojų teko 3,3 ištuokos, 2001 m. – atitinkamai 2593 ir 3,1. Bendras ištuokų rodiklis Vilniaus apskrityje 2001–2007 m. buvo šiek tiek mažesnis už šalies. Trakų rajono savivaldybėje, palyginti su kitomis šios apskrities savivaldybėmis, 2007 m. 1000 gyventojų teko daugiausia (3,6) ištuokų.

Mirtingumas

2007 m. Vilniaus apskrityje mirė 11 071 žmogus. 2001–2007 m. mirusiųjų skaičius padidėjo 18,5 %. 2007 m. 1000 Vilniaus apskrities gyventojų teko 13,1 mirusiojo (šalyje – 13,5), 2001 m. – 11.

2001–2007 m. mirtingumo rodikliai didėjo visose, išskyrus Vilniaus rajono, apskrities savivaldybėse. 2007 m. didžiausias mirtingumas buvo Švenčionių (20,4 %) ir Širvintų (19,4 %) rajonų savivaldybėse.

2007 m. Vilniaus apskrityje 1000 gimusiųjų teko 6,2 mirusio vaiko iki vienu metų amžiaus (šalyje – 5,9).

2007 m. Vilniaus apskrities vyrų vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (VTGT) buvo 64,5 metų, moterų – 77,2. Palyginti su šalies vidurkiu, vyrų VTGT buvo trumpesnė (0,4 metų), o moterų – atitiko šalies vidurkį. 2001–2007 m. apskrities vyrų VTGT sutrumpėjo 1,7, moterų – 0,3 metų. Aptariamam laikotarpiui skirtumas tarp vyrų ir moterų VTGT padidėjo: 2007 m. vyrų ji buvo 12,7 metų trumpesnė negu moterų (2001 m. – 11,3 metų).

Mirties priežasčių struktūra Vilniaus apskrityje panaši į šalies. 2007 m. trys pagrindinės mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys – sukėlė 81 % mirčių apskrityje (šalyje – 83 %), 2001 m. – 87 % (šalyje – 87 %).

Mirtingumas pagal pagrindines mirties priežastis 2001 ir 2007 m.

Mirusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų

	2001				2007			
	Piktybiniai navikai	Kraujotakos sistemos ligos	Kvėpavimo sistemos ligos	Išorinės mirties priežastys	Piktybiniai navikai	Kraujotakos sistemos ligos	Kvėpavimo sistemos ligos	Išorinės mirties priežastys
Šalyje	223,9	628,2	42,3	157,9	245,3	720,1	57,9	155,4
Vilniaus apskrityje	214,8	583,3	36,2	155,9	224,9	670,0	53,5	161,8
Elektrėnų sav.	207,7	664,6	69,2	186,9	192,8	692,8	71,4	225,0
Šalčininkų r. sav.	242,1	866,5	132,5	191,1	220,1	992,0	111,4	281,2
Širvintų r. sav.	252,7	767,9	29,7	222,9	290,8	960,8	114,3	254,5
Švenčionių r. sav.	235,6	1003,0	63,4	187,3	281,5	1187,5	110,0	226,5
Trakų r. sav.	241,2	742,3	85,8	225,1	217,7	898,5	79,9	289,4
Ukmergės r. sav.	232,8	949,6	49,4	185,4	334,2	1048,1	71,6	247,4
Vilniaus m. sav.	199,5	462,1	20,2	127,5	214,9	554,9	38,0	121,6
Vilniaus r. sav.	262,8	722,9	46,2	235,7	212,4	710,2	66,6	200,8

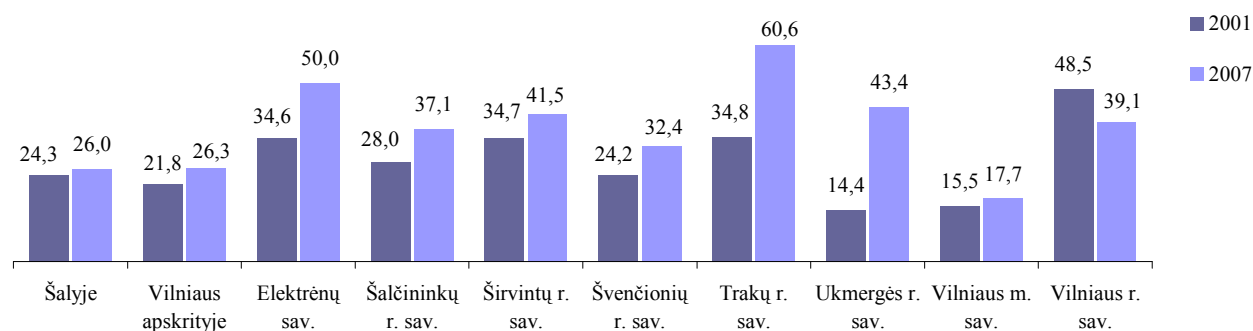
2007 m. daugiau kaip pusė (51 %) mirusių apskrities gyventojų mirė nuo kraujotakos sistemos ligų (2001 m. – 53 %). Švenčionių rajono savivaldybėje vyrų mirtingumas nuo šių ligų 1,4, o moterų – 1,8 karto viršijo šalies vidurkį.

2007 m. nuo piktybinių navikų mirė 1907 žmonės (daugiau kaip 17 % visų mirusiųjų Vilniaus apskrityje). Palyginti su kitomis šios apskrities savivaldybėmis, vyrų ir moterų mirtingumas nuo piktybinių navikų didžiausias buvo Ukmergės rajono savivaldybėje (pusantro karto viršijo apskrities vidurkį).

2007 m. Vilniaus apskrityje dėl išorinių mirties priežasčių mirė 1372 žmonės (aštuntadalis visų mirusiųjų apskrityje). Šalčininkų rajono savivaldybėje vyrų mirtingumas dėl išorinių mirties priežasčių 1,8 karto, o moterų – Trakų rajono savivaldybėje – 2,2 karto viršijo apskrities vidurkį. 2007 m. Vilniaus apskrityje mirtingumas dėl transporto įvykių buvo panašus į šalies vidurkį, o savizudybių rodiklis – mažiausias šalyje.

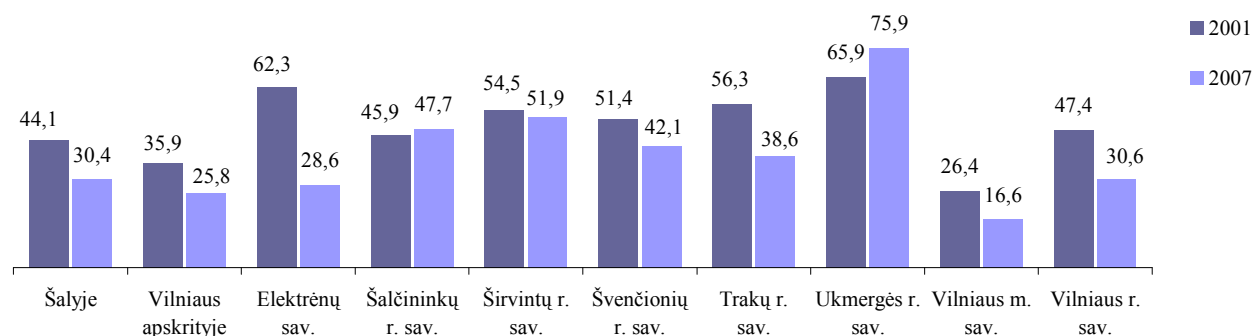
Mirtingumas dėl transporto įvykių 2001 ir 2007 m.

Mirusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų



Mirtingumas dėl savižudybių 2001 ir 2007 m.

Mirusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų



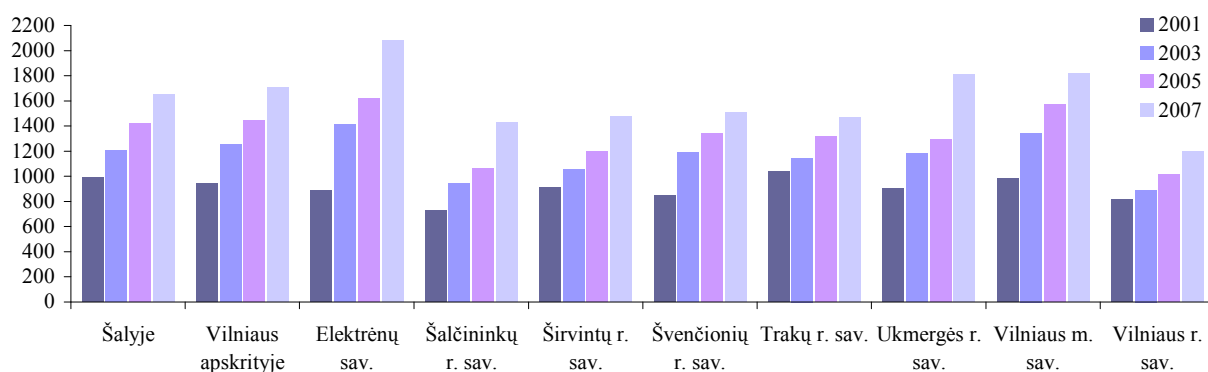
Sveikata

Lietuvos sveikatos informacijos centro duomenimis³, 2007 m. ligoninėje gydėsi 182 tūkst. Vilniaus apskrities gyventojų, arba kas penktas (šalyje – kas ketvirtas), o pirminio lygio sveikatos priežiūros paslaugomis vienas gyventojas pasinaudojo vidutiniškai 5 kartus (kaip ir vidutiniškai šalyje). Palyginti su kitomis apskrities savivaldybėmis, kiek rečiau pas pirminio lygio gydytojus lankėsi Šalčininkų, Švenčionių ir Vilniaus rajonų savivaldybių gyventojai (po 4 kartus), o daugiausia apsilankymų teko Elektrėnų savivaldybės gyventojams (5,4 karto).

Vilniaus apskrities gyventojų ligotumas piktybiniais navikais 2007 m. (1706 sergantieji 100 000 gyventojų) kiek viršijo šalies rodiklį (1650 sergančiųjų 100 000 gyventojų). Didžiausias piktybinių navikų paplitimas buvo Elektrėnų, mažiausias – Vilniaus rajono savivaldybėje (atitinkamai 2083 ir 1199 sergantieji 100 000 gyventojų).

Ligotumas piktybiniais navikais 2001–2007 m.

Sirgusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų

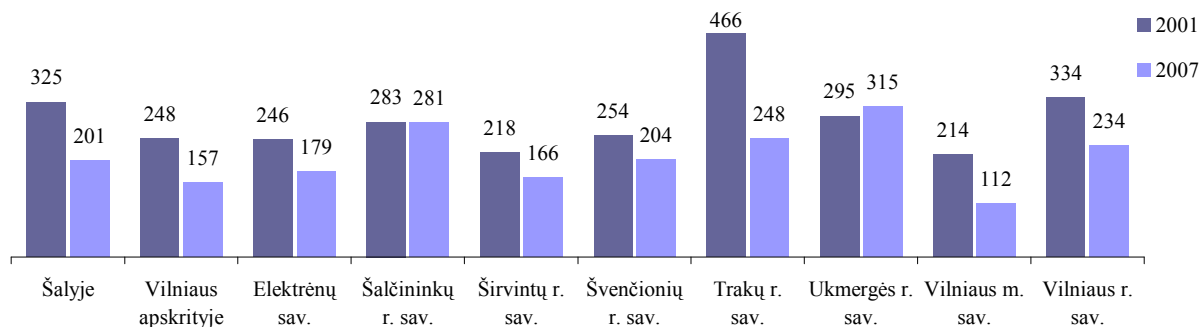


Pavojingos, socialine vadinamos ligos – tuberkuliozės – paplitimas tarp Vilniaus apskrities gyventojų visu 2001–2007 m. laikotarpiu išliko mažesnis nei vidutiniškai šalyje, o 2007 m., palyginti su kitais šalies regionais, Vilniaus apskrityje tuberkuliozė buvo paplitusi mažiausiai (100 000 gyventojų teko 157 sirgę šia liga, šalyje – 201). Palyginti su 2001 m., Vilniaus apskrities gyventojų ligotumas tuberkulioze sumažėjo 37 %, o Vilniaus miesto savivaldybėje – net 48 % ir tai buvo mažiausias rodiklis iš visų apskrities savivaldybių. Tačiau Ukmergės, Šalčininkų, Trakų ir Vilniaus rajonų savivaldybėse tuberkuliozės paplitimas 2007 m. buvo didesnis nei vidutiniškai šalyje.

³ Stacionarių paslaugų ir ligotumo rodikliai skaičiuoti remiantis Valstybinės ligonių kasos informacinės sistemos SVEIDRA duomenimis.

Ligotumas tuberkulioze 2001–2007 m.

Sirgusių asmenų skaičius, tenkantis 100 000 gyventojų



2007 m. Vilniaus apskrities gyventojų ligotumo rodikliai buvo panašūs į šalies, tačiau čia buvo daugiausia užregistruota sirgusiųjų ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų infekcijomis (22 390 sirgusieji 100 000 gyventojų, šalyje – 18 986), be to, palyginti su kitomis apskritimis, Vilniaus apskrities gyventojai patyrė daugiausia traumų ir apsinuodijimų (11 868 atvejai 100 000 gyventojų, arba 27 % daugiau nei vidutiniškai šalyje). Šiuos skirtumus būtų galima paaiškinti ne tik aplinkos sąlygų įtaka (didelis gyventojų tankis, įvairūs rizikos veiksniai darbe ir laisvalaikio), bet ir geresniu sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumu.

Socialinė apsauga

2007 m. 141,5 tūkst. Vilniaus apskrities gyventojų buvo valstybinio socialinio draudimo senatvės pensininkai (arba kas šeštas apskrities gyventojas, kaip ir vidutiniškai šalyje), o 36,2 tūkst. asmenų gavo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją. 1000 darbingo amžiaus apskrities gyventojų teko 253 senatvės ir 65 netekto darbingumo (invalidumo) pensininkai. Didžiausia santykinė senatvės pensiją gaunančių asmenų dalis buvo Švenčionių ir Ukmergės rajonų (1000 darbingo amžiaus asmenų teko 355 ir 354 senatvės pensininkai), o mažiausia – Vilniaus miesto ir rajono savivaldybėse⁴ (235).

2007 m. 76,2 tūkst. Vilniaus apskrities gyventojų gavo išmokas vaikui, 59 % šios išmokos gavėjų gyveno Vilniaus miesto savivaldybėje. 2592 asmenims buvo mokama vaiko globos (rūpybos) išmoka, beveik tūkstantis asmenų gavo paramą būstui įsigyti ar įsikurti. Vienkartinę išmoką gavo 1250 nėščiųjų, o išmoką gimus vaikui – 8,5 tūkst. apskrities gyventojų. Iš viso Vilniaus apskrities šeimoms, auginančioms vaikus, 2007 m. buvo išmokėta 92 526,1 tūkst. litų išmokų.

Socialines paslaugas namuose gaunančių gyventojų skaičius apskrityje nuolat kinta. 2007 m. namuose buvo slaugomi ir globojami 1926 apskrities gyventojai, daugiau kaip pusė jų (59 %) gyveno Vilniaus miesto savivaldybėje.

2007 m. pabaigoje penkiolikoje apskrities teritorijoje veikiančių senelių globos įstaigų gyveno 821 asmuo, aštuoniose įstaigose suaugusiems su negalia – beveik 800 globotinių. Taip pat apskrityje veikė 22 vaikų globos įstaigos, jose gyveno 1388 vaikai. 2007 m. devyniose Vilniaus apskrities laikino gyvenimo įstaigose (nakvynės namuose ir krizių centruose) buvo prisiglaudę 1562 asmenys.

Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis, Vilniaus apskrityje gyvena apie 1,8 tūkst. socialinės rizikos šeimų, jose augs kiek daugiau kaip 4 tūkst. vaikų.

⁴ Duomenys pateikiami pagal SODROS teritorinius skyrius.

Socialinės rizikos šeimos ir vaikai jose 2005–2007 m.

	Socialinės rizikos šeimų skaičius			Vaikų jose skaičius		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Vilniaus apskrityje	2967	2452	1835	6310	5376	4132
Elektrėnų sav.	167	162	150	333	315	293
Šalčininkų r. sav.	227	190	153	587	493	435
Širvintų r. sav.	204	199	198	502	451	455
Švenčionių r. sav.	206	164	51	444	368	112
Trakų r. sav.	277	233	213	626	531	489
Ukmergės r. sav.	510	462	315	959	939	721
Vilniaus m. sav.	1036	692	378	1848	1247	729
Vilniaus r. sav.	340	350	377	1011	1032	898

Švietimas

2007 m. pabaigoje apskrityje buvo 192 ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Jose buvo ugdoma daugiau kaip 26 tūkst. vaikų. 2001–2007 m. ikimokyklinio ugdymo įstaigų sumažėjo nuo 202 iki 192, arba 5 %, tačiau vaikų skaičius padidėjo 8 %. Vaikų skaičius įstaigose atskirose savivaldybėse kito labai skirtingai: ypač vaikų skaičius padidėjo Elektrėnų savivaldybėje – beveik 26 %, Vilniaus rajone – 22, Trakų – 21 %. O štai Švenčionių ir Širvintų rajonuose vaikų skaičius sumažėjo 11 ir 10 %.

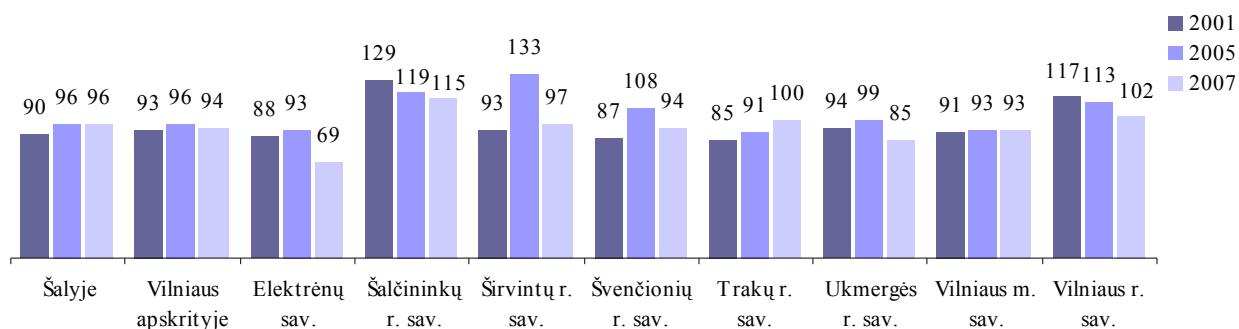
Auklėtinių skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose 2001–2007 m.

	2001	2003	2005	2007	2007 m., palyginti su 2001 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), %
Šalyje	89841	89469	90021	93044	3,6
Vilniaus apskrityje	24431	24532	25802	26440	8,2
Elektrėnų sav.	622	630	715	781	25,6
Šalčininkų r. sav.	723	631	707	784	8,4
Širvintų r. sav.	437	412	448	393	-10,1
Švenčionių r. sav.	724	624	566	645	-10,9
Trakų r. sav.	1026	1100	1206	1237	20,6
Ukmergės r. sav.	1161	1065	1043	1079	-7,1
Vilniaus m. sav.	18579	18809	19795	20109	8,2
Vilniaus r. sav.	1159	1261	1322	1412	21,8

2007 m. Vilniaus apskrityje 100 ikimokyklinio ugdymo įstaigas lankančių vaikų vidutiniškai teko 94 vietos. Vietų vaikams ikimokyklinio ugdymo įstaigose pakako tik Šalčininkų, Trakų ir Vilniaus rajono savivaldybėse. Labiausiai vietų vaikams trūksta Elektrėnų savivaldybėje ir Ukmergės rajone.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtinių ir vietų skaičiaus santykis 2001–2007 m.

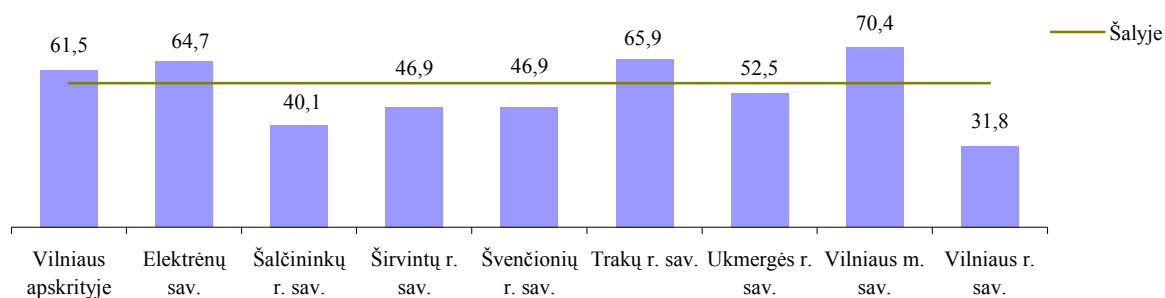
Vietų skaičius, tenkantis 100 vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas



2007 m. Vilniaus apskrityje pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas buvo ugdoma 62 % 1–6 metų amžiaus vaikų. Daugiausia šio amžiaus vaikų ugdoma Vilniaus mieste (70 %), Trakų rajone (66 %) ir Elektrėnų savivaldybėje (62 %), mažiausiai – Vilniaus rajono savivaldybėje (32 %). Palyginti su kitomis šalies apskritimis, pagal šio amžiaus ugdomų vaikų skaičių Vilniaus apskritis atsilieka tik nuo Klaipėdos apskrities, kurioje ugdoma daugiausia šio amžiaus vaikų (64 %).

Vaikai, dalyvavę ikimokykliniame ir priešmokykliniame ugdyme 2007 m.

Palyginti su visais 1–6 metų vaikais, procentais



2007–2008 m. pradžioje apskrityje buvo 335 bendrojo lavinimo mokyklos, jose mokėsi 115 tūkst. mokinių. Palyginti su 2001–2002 m. m., mokyklų skaičius sumažėjo nuo 447 iki 335 (25 %), mokinių – 25 tūkst., arba 18 %.

Mokyklų skaičius mažėjo visose apskrities savivaldybėse išskyrus Vilniaus miesto. Mokinių skaičius mažėjo visose savivaldybėse: daugiausia Elektrėnų (26 %) ir Švenčionių rajono (23 %).

Mokinių skaičius bendrojo lavinimo mokyklose

	2001–2002	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2007 m., palyginti su 2001 m., padidėjimas, sumažėjimas (-), %
Šalyje	602419	583063	538541	489442	-18,8
Vilniaus apskrityje	139819	134808	125405	115104	-17,7
Elektrėnų sav.	5128	4877	4276	3814	-25,6
Šalčininkų r. sav.	7143	6932	6329	5608	-21,5
Širvintų r. sav.	3574	3428	3169	2792	-21,9
Švenčionių r. sav.	5498	5175	4756	4236	-23,0
Trakų r. sav.	6481	6280	5791	5409	-16,5
Ukmergės r. sav.	8046	7727	7006	6316	-21,5
Vilniaus m. sav.	90178	87114	81745	75458	-16,3
Vilniaus r. sav.	13771	13275	12333	11471	-16,7

2007–2008 m. m. pradžioje bendrojo lavinimo mokyklose dirbo 10,4 tūkst. pedagogų. Palyginti su 2001–2002 m. m., bendras mokytojų ir mokyklos vadovų, dirbančių pagrindiniame darbe, skaičius sumažėjo 16 %. Mokytojų skaičius mažėjo visose apskrities savivaldybėse, daugiausia Švenčionių (30 %) ir Ukmergės (26 %) rajonų savivaldybėse. Dauguma (94 %) mokytojų turėjo aukštąjį išsilavinimą (2001–2002 m. m. – 89 %). Daugiausia mokytojų su aukštuoju išsilavinimu dirba Vilniaus mieste (96 %), Švenčionių rajono (94 %) ir Trakų rajono (94 %) savivaldybėse.

2007 m. bendrojo lavinimo mokyklose vidurinių išsilavinimą įgijo 9,6 tūkst. abiturientų, iš jų 82 % tais pačiais metais mokėsi toliau: 46 % tapo universitetų, 28 % – kolegijų studentais, 8 % siekia įgyti profesinę kvalifikaciją profesinio mokymo įstaigose.

Vilniaus apskrityje sutelkta daugiausia profesinių mokyklų. 2007–2008 m. m. pradžioje Vilniaus apskrityje veikė 17 profesinių mokyklų. Jose kvalifikuoto darbininko profesiją siekė įgyti beveik 9 tūkst. jaunuolių. Palyginti su 2003 m., mokinių skaičius profesinėse mokyklose sumažėjo beveik 5 %. Profesinių mokyklų tinklas išplėtotas visose savivaldybėse, išskyrus Širvintų rajoną, kuriame nėra nei vienos profesinės mokyklos.

Profesinių mokyklų ir mokinių jose skaičius

	Mokyklų skaičius			Mokinių skaičius			Parengta kvalifikuotų darbininkų		
	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003	2005	2007
Šalyje	83	76	80	44403	46334	43880	14465	12980	12565
Vilniaus apskrityje	18	16	17	9150	9719	8732	3091	2978	2819
Elektrėnų sav.	1	1	1	434	544	626	199	139	173
Šalčininkų r. sav.	1	1	1	180	189	183	82	45	58
Švenčionių r. sav.	1	1	1	555	521	378	137	130	115
Trakų r. sav.	1	1	1	186	177	190	64	40	47
Ukmergės r. sav.	-	1	1	699	857	788	152	238	208
Vilniaus m. sav.	13	10	10	6343	6608	5914	2282	2141	2007
Vilniaus r. sav.	1	1	2	753	823	653	175	245	211

Dauguma apskrities profesinių mokyklų yra Vilniaus mieste, jose mokosi beveik 6 tūkst. jaunuolių, arba 68 % visų apskrities profesinių mokyklų mokinių. Didžiausios profesinės mokyklos, rengiančios plataus profilio kvalifikuotus darbininkus, yra Vilniaus statybininkų rengimo ir Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centrai, Vilniaus turizmo ir prekybos verslo mokykla.

2007–2008 m. m. pradžioje Vilniaus apskrityje buvo 19 aukštųjų mokyklų – 8 kolegijos ir 11 universitetų. Jose studijavo daugiau kaip 96 tūkst. studentų, arba 47 % visų Lietuvos studentų.

Kolegijose aukštojo neuniversitetinio išsilavinimo siekia 22 tūkst. studentų. Palyginti su 2003 m., kolegijų studentų skaičius išaugo 1,6 karto. 2007 m. 3,9 tūkst. kolegijų absolventų įgijo profesinio bakalauro kvalifikacinį laipsnį.

Kolegijų ir studentų jose skaičius

	Kolegijų skaičius			Studentų skaičius			Parengta specialistų		
	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003	2005	2007
Šalyje	27	28	28	40472	55949	60096	4602	11173	11940
Vilniaus apskrityje	7	8	8	13735	19492	21694	2238	3383	3857
Vilniaus m. sav.	7	8	8	12677	18427	20811	1954	3091	3641
Vilniaus r. sav.	-	-	-	1058	1065	883	284	292	216

Visos kolegijos – 3 valstybinės ir 5 nevalstybinės – yra Vilniuje. 2007 m. rudenį valstybinėse kolegijose studijavo 61, nevalstybinėse – 39 % visų studentų. Vilniaus kolegija – pati didžiausia

kolegija Lietuvoje. Joje studijuoja daugiau kaip 9 tūkst. studentų. Antra pagal studentų skaičių ir pati didžiausia nevalstybinė kolegija šalyje – Vilniaus teisės ir verslo kolegija, kurioje studijuoja daugiau kaip 5 tūkst. studentų.

Pusė visų šalyje esančių universitetų yra Vilniuje. Juose aukštojo universitetinio išsilavinimo siekia 75 tūkst. studentų, arba daugiau kaip pusė (52 %) visų šalyje studijuojančiųjų. Palyginti su 2003 m., studentų skaičius universitetuose padidėjo 18 %.

Universitetų ir studentų juose skaičius

	Universitetų skaičius			Studentų skaičius			Parengta specialistų		
	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003–2004	2005–2006	2007–2008	2003	2005	2007
Šalyje	21	21	22	10324	14177	14433	22959	28089	31153
Vilniaus apskrityje	10	10	11	63464	70476	74838	11553	13800	15982
Vilniaus m. sav.	10	10	11	63464	70476	74838	11553	13800	15982

Vilniuje yra 7 valstybiniai ir 4 nevalstybiniai universitetai. Vilniaus universitetas – didžiausias universitetas šalyje (25 tūkst. studentų), rengiantis ekonomikos, filologijos, teisės, filosofijos, sociologijos, istorijos, fizikos, komunikacijų, matematikos, informatikos ir medicinos mokslų krypties specialistus. Vilniaus Gedimino technikos universitetas yra lyderis technologijos mokslų studijų srityje, vienintelis universitetas šalyje, rengiantis lakūnus ir skrydžių vadovus. Mykolo Romerio universitetas – didžiausias šalies universitetas, rengiantis teisės srities specialistus. Šiame universitete studentai taip pat gali studijuoti ekonomiką, sociologiją, politiką, vadybą ir verslo administravimą. Vilniuje taip pat yra labai specializuoti universitetai – Vilniaus pedagoginis universitetas, Vilniaus dailės akademija, Lietuvos muzikos ir teatro akademija, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija.

2007 m. rudenį Vilniaus universitetų pagrindinėse studijose (bakalauro laipsniui įgyti) studijavo 54,7 tūkst. studentų, arba 73 % visų studijuojančiųjų Vilniaus universitetuose, aukštesnėse studijų pakopose – magistrantūroje ir rezidentūroje – 18,9 tūkst. studentų (25 %), daktaro mokslo laipsnio siekė 1,2 tūkst. doktorantų (2 %). Vis daugiau studentų renkasi vakarines ir neakivaizdines studijas. 2007 m. rudenį Vilniaus universitetuose 43 % studentų studijavo vakariniu ar neakivaizdiniu būdu (2003 m. – 39 %).

Užimtumas

Vilniaus apskritis pagal gyventojų skaičių yra pati didžiausia, todėl ir dirbančių gyventojų skaičius joje didžiausias. 2007 m. Vilniaus apskrityje dirbo 419,1 tūkst., arba 67 %, 15–64 metų amžiaus apskrities gyventojų, kurie sudarė beveik trečdalį visų dirbančių šalies gyventojų.

Nors gyventojų skaičius apskrityje, kaip ir šalyje, dėl išaugusios gyventojų emigracijos mažėjo, dirbančių gyventojų skaičius kas metai didėjo. Tam įtakos turėjo teigiami pokyčiai šalies ir apskrities ekonomikoje.

Užimti gyventojai 2001–2007 m.

Tūkstančiais

	2001	2003	2005	2007
Šalyje	1351,8	1438,0	1473,9	1534,2
Vilniaus apskrityje	352,2	378,7	397,5	419,1
Elektrėnų sav.	12,1	14,2	13,7	13,3
Šalčininkų r. sav.	12,0	13,4	13,4	14,3
Širvintų r. sav.	7,4	7,8	8,3	8,5
Švenčionių m. sav.	10,7	11,9	12,7	13,8
Trakų r. sav.	13,5	14,5	15,3	16,7
Ukmergės r. sav.	15,0	17,0	18,5	19,0

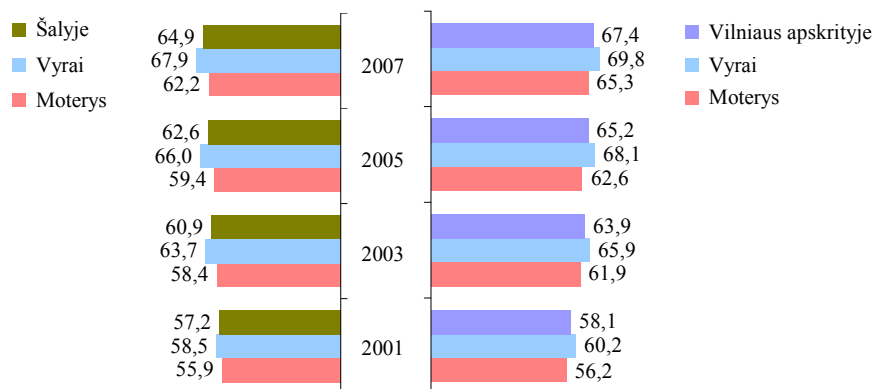
	2001	2003	2005	2007
Vilniaus m. sav.	249,0	265,1	278,6	292,1
Vilniaus r. sav.	32,5	34,8	37,1	41,4

2007 m. Vilniaus miesto dirbantieji sudarė didžiąją dalį (70 %) Vilniaus apskrities dirbančiųjų. Kitose savivaldybėse dirbantys asmenys sudarė nedidelę dalį apskrities dirbančiųjų: Vilniaus rajono – 10, Ukmergės rajono – 4,5, Trakų rajono – 4 %, o kitose savivaldybėse dar mažiau – 2–3 %. Užimtų gyventojų skaičius atskirose savivaldybėse 2001–2007 m. kito skirtingai. Sparčiausiai užimtų gyventojų skaičius augo Vilniaus miesto savivaldybėje, kurioje užimtų gyventojų skaičius išaugo 17 % – nuo 249 tūkst. 2001 m. iki 292 tūkst. 2007 m. Tai pats didžiausias užimtų gyventojų skaičiaus augimas apskrityse. Kitose savivaldybėse užimtųjų skaičius didėjo nežymiai.

2007 m. Vilniaus apskrityje dirbo 67,4 % 15–64 metų amžiaus gyventojų, tai 2,5 % daugiau nei šalyje (64,9 %). 2007 m. buvo pasiektas aukščiausias gyventojų užimtumo lygis apskrityje ir šalyje. Mažiausias užimtumo lygis apskrityje buvo 2001 m. – 58,1 %. Vyrų ir moterų užimtumo lygiai skirtingi. Kadangi Vilniaus apskrityje palyginti daug gyventojų dirba pramonėje ir statyboje, vyrų užimtumas yra gana aukštas. 2007 m. Vilniaus apskrities vyrų užimtumo lygis sudarė 69,8, moterų – 65,3 %. Žemiausias užimtumo lygis Vilniaus apskrities vyrų užimtumo lygis buvo 2001 m. (60,2 % ir beveik 2 procentiniais punktais viršijo tų metų šalies vyrų užimtumo lygi). Moterų užimtumo lygis apskrityje, panašiai kaip ir šalyje, 2001 m. siekė 56,2 %.

15–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis 2001–2007 m.

Procentais



Trūkstant darbo jėgos, svarbu darbo rinkoje panaudoti visų gyventojų grupių rezervas. Viena iš priemonių – didinti pagyvenusių (55–64 metų amžiaus) gyventojų užimtumą. 2007 m. šalyje dirbo 53,4 % šios amžiaus grupės gyventojų, o Vilniaus apskrityje – 55,2 % pagyvenusių žmonių, o jų dalis nuo 2001 m. išaugo 20,5 procentinių punktų.

Daugiausia (69 %) Vilniaus apskrities užimtųjų 2007 m. dirbo paslaugų sektoriuje. Pramonės įmonėse ir statybų sektoriuje 2001–2007 m. dirbo maždaug trečdalis visų apskrities užimtų gyventojų. 2007 m. tik 3,3 % (šalyje – 10 %) apskrities gyventojų dirbo žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje, nors dar 2001 m. šiame sektoriuje dirbo 10 % užimtųjų (šalyje – 17 %).

Užimtumas pagal šalies ūkio sektorius 2001–2007 m.

Procentais



Nedarbas

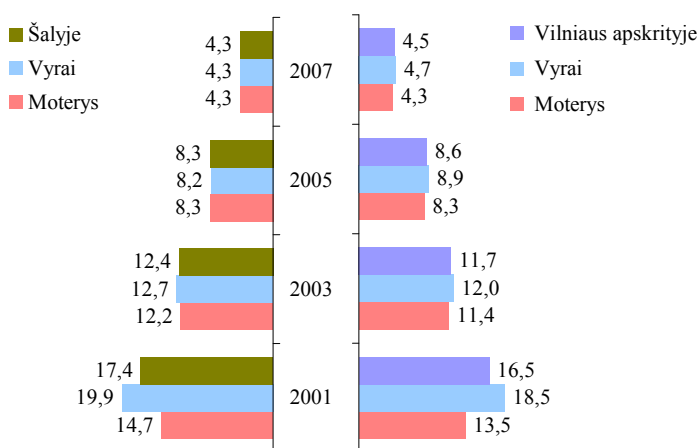
Ilgą laiką buvęs viena opiausių problemų šalyje, nedarbas pastaraisiais metais sparčiai mažėjo. Šalyje 2001–2007 m. bedarbių skaičius sumažėjo nuo 284 tūkst. iki 69 tūkst., arba 4 kartus. Vilniaus apskrityje daugiausia bedarbių buvo 2001 m. – 67 tūkst. Iki 2007 m. jų skaičius apskrityje sumažėjo 3 kartus – iki 19,7 tūkst. Apskrityje beveik visai metais vyrų bedarbių buvo daugiau nei moterų.

Mažėjant bedarbių skaičiui mažėjo ir nedarbo lygis. Vilniaus apskrityje jis mažėjo panašiu tempu kaip ir šalyje. Nedarbo lygis apskrityje sumažėjo nuo 16 % 2001 m. iki 4,5 % 2007 m. ir buvo panašus į šalies nedarbo lygį, 2007 m. siekusį 4,3 %. Vilniaus apskrityje 2007 m. vyrų nedarbo lygis buvo 4,7, moterų – 4,3 %.

Tačiau iš pažiūros teigiami nedarbo poslinkiai nelėmė didesnės šalies regionų teritorinės socialinės sanglaudos. Mažėjantį nedarbo lygį ir bedarbių skaičių visų pirma stipriai lėmė gyventojų emigracija iš šalies, kurią paskatino Lietuvos įstojimas į ES, ir jų judėjimas į didžiuosius šalies miestus. Didžioji išvykusiųjų į užsienį dalis yra darbingo amžiaus gyventojai, migruojantys į kitas šalies vietas ar užsienį dėl nepalankių socialinių, ekonominių ir teritorinių gyvenimo sąlygų.

15–74 metų amžiaus gyventojų nedarbo lygis 2001–2007 m.

Procentais



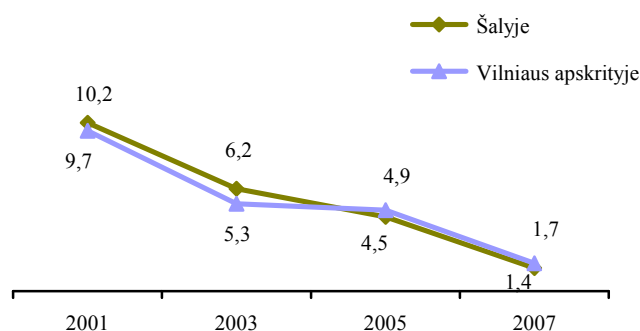
Mažėjo ne tik bendras bedarbių skaičius, bet ir ilgalaikių bedarbių, tai yra asmenų, ieškančių darbo vienus metus ir ilgiau. Ilgalaikių bedarbių skaičius Vilniaus apskrityje sumažėjo nuo 41 tūkst. 2001 m. iki 7 tūkst. 2007 m., o ilgalaikio nedarbo lygis apskrityje, kaip ir šalyje, sumažėjo nuo 10,2 % 2001 m. iki 1,4 % 2007 m. Moterų ilgalaikio nedarbo lygis apskrityje ir šalyje 2007 m. buvo beveik toks pats kaip ir vyrų.

2001 m. Vilniaus apskrityje ilgalaikiai bedarbiai sudarė 61 % (šalyje – 59 %) visų bedarbių, 2007 m. jų dalis sumažėjo ir sudarė 37 % – kiek daugiau nei šalyje (32 %). Didžiąją ilgalaikių bedarbių dalį sudaro nekvalifikuoti asmenys, nepasirengę konkuruoti darbo rinkoje, nes neturi darbo rinkai reikalingo profesinio pasirengimo, darbo įgūdžių arba yra praradę ryši su darbo rinka, taip pat įvairūs socialinės rizikos ar socialinę atskirtį patiriantys asmenys. Tai ir sudaro pagrindines kliūtis jų integracijai į darbo rinką.

Vilniaus apskrities tokių bedarbių skaičiaus mažėjimas turėjo teigiamos įtakos šalies ilgalaikių bedarbių skaičiaus ir nedarbo lygio mažėjimui.

15–74 metų amžiaus gyventojų ilgalaikio nedarbo lygis 2001–2007 m.

Procentais



Darbo jėga

Pastaraisiais metais apskrityje, kaip ir visoje šalyje, buvo jaučiamas darbo jėgos stygius. Nors kas metai didėja užimtų gyventojų skaičius, spartus bedarbių skaičiaus mažėjimas ir gyventojų emigracija į labiau išsivysčiusias ir savo darbo rinkas atvėrusias ES šalis, turėjo įtakos darbo jėgai priskiriamų gyventojų skaičiaus mažėjimui tiek Vilniaus apskrityje, tiek šalyje. Apskrityje darbo jėgai priskiriamų gyventojų, tai yra dirbančių ir nedirbančių, bet norinčių dirbti asmenų, 2007 m. buvo 439 tūkst., o darbo jėgos aktyvumo lygis sudarė 70,7 % ir buvo 2,8 % aukštesnis nei šalyje. Tai pats aukščiausias aktyvumo lygis šalyje, rodantis gana didelį apskrities darbo jėgos aktyvumą.

Darbo užmokestis

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Vilniaus apskrityje yra didžiausias šalyje ir 2007 m. sudarė 2076 litus ir 15,2 procentinio punkto viršijo šalies vidurkį. Didžiausias darbo užmokestis 2001–2007 m. Vilniaus apskrityje buvo Vilniaus miesto savivaldybėje. Sparčiausiai (dvigubai) per šį laikotarpį darbo užmokestis augo Elektrėnų ir Vilniaus rajonų savivaldybėse, lėčiausiai – Trakų rajono savivaldybėje – 73 %.

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis ir indeksai 2001–2007 m.

	Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Lt				Indeksai, proc.	
	2001	2003	2005	2007	2007 m., palyginti su 2006 m.	Šalies ūkis – 100
Šalyje	982	1073	1276	1802	120,5	100,0
Vilniaus apskrityje	1145	1249	1487	2076	119,7	115,2
Elektrėnų sav.	891	1049	1201	1739	122,2	96,5
Šalčininkų r. sav.	734	771	903	1337	123,1	74,2
Širvintų r. sav.	737	792	929	1335	121,1	74,1
Švenčionių r. sav.	762	831	955	1331	119,6	73,9
Trakų r. sav.	781	828	956	1352	117,6	75,0
Ukmergės r. sav.	763	829	978	1451	126,1	80,5

	Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, Lt				Indeksai, proc.	
	2001	2003	2005	2007	2007 m., palyginti su 2006 m.	Šalies ūkis – 100
Vilniaus m. sav.	1205	1310	1561	2163	119,3	120,0
Vilniaus r. sav.	796	869	991	1552	125,8	86,1

Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis pagal pagrindines profesijų grupes ir išsilavinimą 2006 m.

	Šalyje	Vilniaus apskrityje						
		Iš viso	Pradinis	Pagrindinis	Vidurinis	Spec. vidurinis	Aukštesnysis	Aukštasis
Iš viso	1596	1866	938	1175	1271	1349	1535	2701
Teisės aktų leidėjai, vyresnieji valstybės pareigūnai, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kt. vadovai	2779	3341	–	•	1815	1885	2172	3741
Specialistai	1924	2155	•	•	1589	1509	1627	2340
Jaunesnieji specialistai ir technikai	1536	1778	•	(1233)	1309	1465	1612	2302
Jaunesnieji tarnautojai	1322	1449	–	•	1320	1281	1434	1771
Paslaugų sektoriaus ir parduotuvių bei turgaviečių darbuotojai	991	1091	•	1076	1112	974	1116	1323
Kvalifikuoti prekinio žemės ūkio ir žuvininkystės darbininkai	816	•	–	–	–	–	•	•
Kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai	1337	1440	1028	1392	1395	1483	1399	1660
Įrenginių ir mašinų operatoriai ir surinkėjai	1316	1383	•	1382	1419	1330	1348	1625
Nekvalifikuoti darbininkai	888	916	823	893	906	954	937	902

2006 m. Vilniaus apskrityje skirtingų pagrindinių profesijų grupių darbuotojai, įgiję tokio paties lygio išsilavinimą, gavo nevienodą darbo užmokestį. Teisės aktų leidėjų, vyresniųjų valstybės pareigūnų, įmonių, įstaigų, organizacijų ir kitų vadovų, turinčių aukštąjį išsilavinimą, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 60 % viršijo tokio paties išsilavinimo lygio specialistų ir jaunesniųjų specialistų ir technikų darbo užmokestį. Vilniaus apskrityje tarnautojai uždirbo 18, darbininkai – 5 % daugiau nei atitinkami šalies ūkio darbuotojai.

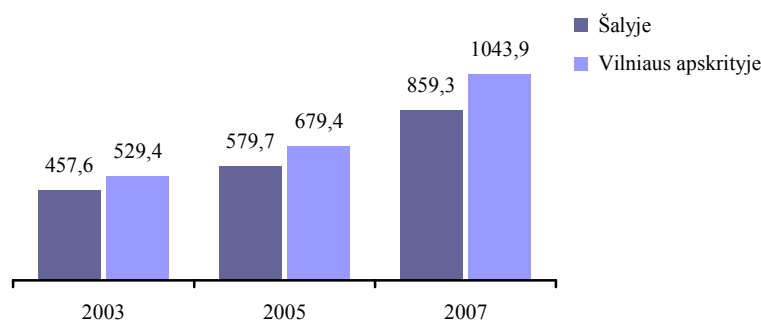
2006 m. didžiausią vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį gavo nuo 10 iki 14 metų darbo stažą įmonėje turintys darbuotojai (2330 litų), trečdaliu mažesni – trumpiau nei vienus metus įmonėje išdirbę darbuotojai. Daugiausia uždirbo 30–39 metų amžiaus darbuotojai – vidutiniškai 11 % daugiau nei vyresnio amžiaus darbuotojai ir dvigubai daugiau nei jauniausi (iki 19 metų amžiaus) darbuotojai.

Gyvenimo lygis

Namų ūkių biudžetų tyrimo duomenimis, Vilniaus apskrityje vidutinės namų ūkių disponuojamosios pajamos (piniginės ir natūrinės) 2007 m. buvo 1044 litai vienam asmeniui per mėnesį. Palyginti su kitomis apskritimis, Vilniaus apskrityje vidutinės disponuojamosios pajamos buvo didžiausios. Disponuojamųjų pajamų augimas Vilniaus apskrityje atitiko šalies vidurkį. Palyginti su 2006 m., disponuojamosios pajamos Vilniaus apskrityje padidėjo 25,5 %, o palyginti su 2003 m., – 97,2 %. Piniginės disponuojamosios pajamos, palyginti su 2006 m., padidėjo 27,1 %, o palyginti su 2003 m., – 2,1 karto ir 2007 m. buvo 992 litai vienam asmeniui per mėnesį.

Vidutinių disponuojamųjų pajamų kitimas 2003–2007 m.

Vienam namų ūkio nariui per mėnesį, litais



Palyginti su 2006 m., labiausiai išaugo samdomojo darbo pajamos. Jų augimas sudarė 82,2 % disponuojamųjų pajamų padidėjimo.

Vilniaus apskrityje samdomojo darbo pajamos 2007 m. sudarė 71,9 % visų disponuojamųjų pajamų, tai 9,5 procentinio punkto daugiau už šalies vidurkį. Socialinės išmokos 2007 m. sudarė 16,1 % Vilniaus apskrities gyventojų disponuojamųjų pajamų (5,2 procentinio punkto mažiau už šalies vidurkį), vienam gyventojui per mėnesį vidutiniškai teko 168 litai socialinių išmokų. Palyginti su kitomis apskritimis, Vilniaus apskrityje buvo didžiausia samdomojo darbo pajamų lyginamoji dalis disponuojamosiose pajamose ir mažiausia pajamų iš žemės ūkio ir socialinių išmokų lyginamoji dalis. Šiems skirtumams įtakos turėjo tai, kad Vilniaus apskrityje buvo didžiausias vidutinis darbo užmokestis, didžiausia miesto gyventojų lyginamoji dalis, mažiausia pensinio amžiaus gyventojų dalis.

Vidutinės disponuojamosios pajamos

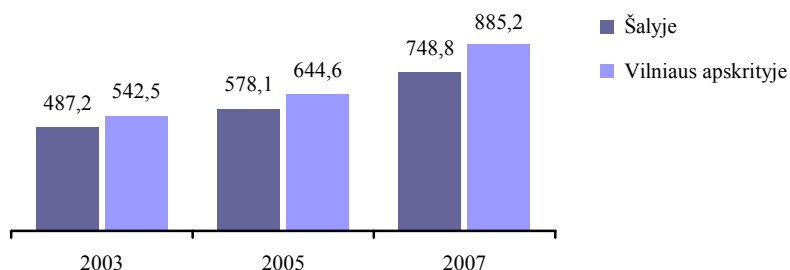
Vienam namų ūkio nariui per mėnesį, litais

	Šalyje	Vilniaus apskrityje		
	2007	2003	2005	2007
Visos disponuojamosios pajamos	859,3	529,4	679,4	1043,9
Samdomojo darbo pajamos	536,4	331,8	436,8	750,9
Pajamos iš verslo, individualios veiklos	105,0	50,6	59,7	81,3
žemės ūkio pajamos	58,8	27,5	22,2	17,5
Socialinės išmokos	182,6	112,0	125,1	168,1
Pajamos iš rentos, turto, kitos pajamos	35,3	35,1	57,7	43,5

Vartojimo išlaidos, skaičiuojant vienam asmeniui, Vilniaus apskrityje 2007 m. buvo 885 litai per mėnesį, tai 136 litais daugiau už šalies vidurkį. Palyginti su kitomis apskritimis, vartojimo išlaidos Vilniaus apskrityje buvo didžiausios. Palyginti su 2006 m., vartojimo išlaidos padidėjo 17,2 %, arba 130 litų per mėnesį. Labiausiai išaugo išlaidos būsto apstatymui, namų apyvokos įrangai ir kasdienei būsto priežiūrai, viešbučiams, kavinėms, restoranams, valgykloms.

Vidutinės vartojimo išlaidos 2003–2007 m.

Vienam namų ūkio nariui per mėnesį, litais



2007 m. Vilniaus apskrities namų ūkiai maistui (neskaičiuojant pinigų, išleistų valgyklose, kavinėse, restoranuose) skyrė 29,3 % visų vartojimo išlaidų. Tai sudarė vidutiniškai 259 litus vienam namų ūkio nariui per mėnesį. Palyginti su 2006 m., išlaidų maisto produktams dalis sumažėjo 0,7 procentinio punkto, o palyginti su 2003 m., – 7 procentiniais punktais. Palyginti su kitomis apskritimis, maistui skiriama vartojimo išlaidų lyginamoji dalis Vilniaus apskrityje buvo mažiausia. Įskaičius išlaidas maistui kavinėse, restoranuose, valgyklose, išlaidos maistui Vilniaus apskrityje buvo didžiausios, tačiau jų lyginamoji dalis vartojimo išlaidose išliko mažiausia.

Vartojimo išlaidų struktūra 2003–2007 m.

Visos vartojimo išlaidos – 100 procentų

	Šalyje	Vilniaus apskrityje		
	2007	2003	2005	2007
Maisto produktai ir nealkoholiniai gėrimai	33,1	36,3	33,3	29,3
Alkoholiniai gėrimai, tabakas	3,7	3,8	4,4	3,8
Drabužiai ir avalynė	9,2	8,2	8,6	8,2
Būstas, vanduo, elektra, dujos, kuras	12,0	13,0	12,3	12,2
Būsto apstatymas, namų apyvokos įranga ir kasdienė būsto priežiūra	5,8	3,9	4,2	6,1
Sveikatos priežiūra	4,8	4,7	4,8	3,8
Transportas	10,4	9,0	9,2	12,6
Ryšiai	4,9	5,6	5,2	5,0
Poilsis ir kultūra	5,5	5,1	5,0	6,0
Švietimas	0,8	1,0	1,7	1,0
Viešbučiai, kavinės, restoranai, valgyklos	5,2	5,1	6,8	7,4
Įvairios prekės ir paslaugos	4,7	4,4	4,7	4,8

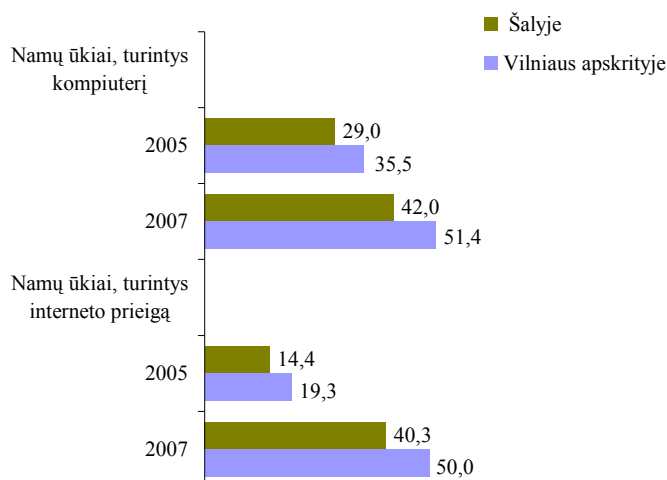
Vartojimo išlaidos būstui, kurui ir energijai Vilniaus apskrityje 2007 m. sudarė 108 litus vienam namų ūkio nariui per mėnesį, šalyje – 89 litus (atitinkamai 12,2 ir 12 % namų ūkio vartojimo išlaidų). Per ketverius metus būsto išlaikymo išlaidos apskrityje padidėjo 52,8 % (vidutiniškai šalyje – 45,3 %).

Informacinių technologijų naudojimas namų ūkiuose

Namų ūkių apsirūpinimas asmeniniais kompiuteriais ir interneto naudojimas Vilniaus apskrityje, palyginti su kitomis apskritimis, buvo didžiausias ir gerokai lenkė šalies vidurkį. Asmeninius kompiuterius namuose 2007 m. pirmąjį ketvirtį turėjo 51 % Vilniaus apskrities namų ūkių, interneto prieigą – 50 % (vidutiniškai šalyje – atitinkamai 42 ir 40 %). Per dvejus metus asmeninius kompiuterius turinčių namų ūkių dalis Vilniaus apskrityje padidėjo 16 procentinių punktų, o turinčių interneto prieigą namuose – 31 procentiniu punktu (vidutiniškai šalyje – 13 ir 26 procentiniais punktais).

Namų ūkiai turintys asmeninius kompiuterius ir interneto prieigą 2005 ir 2007 m.

Procentais



2007 m. pirmąjį ketvirtį kompiuteriu naudojosi 61 % 16–74 metų amžiaus Vilniaus apskrities gyventojų (šalies vidurkis – 52 %). Palyginti su kitomis apskritimis, tai didžiausias rodiklis. 68 % asmenų, kurie naudojosi kompiuteriu, naudojosi juo kasdien (vidutiniškai šalyje kasdien kompiuteriu naudojosi 66 % kompiuterį naudojančių asmenų), 26 % – bent kartą per savaitę, bet ne kasdien.

Internetu 2007 m. pirmąjį ketvirtį naudojosi 58 % Vilniaus apskrities ir 49 % šalies gyventojų. Palyginti su šalies vidurkiu, Vilniaus apskrityje internautai internetu naudojosi truputį dažniau. 63 % internetu besinaudojančių gyventojų naudojosi juo kasdien, 30 % – bent kartą per savaitę, bet ne kasdien. Taigi reguliariai (ne rečiau kaip kartą per savaitę) internetu naudojosi 54 % Vilniaus apskrities ir 45 % šalies 16–74 metų amžiaus gyventojų.

Dažniausiai internetas buvo naudojamas informacijos paieškai, ryšiams, laikraščiams ir žurnalams skaityti. Internetu bendraujant su valstybės institucijomis ir viešųjų paslaugų teikėjais 2007 m. naudojosi 28 % 16–74 metų amžiaus Vilniaus apskrities gyventojų (šalyje – 18 %), tokia pat dalis naudojosi internetinės bankininkystės paslaugomis (šalyje – 21 %).

2007 m. pirmąjį ketvirtį prekes ir paslaugas asmeniniais tikslais internetu pirko ar užsakė 5,7 % visų 16–74 metų amžiaus Vilniaus apskrities gyventojų arba 9,6 % internautų (šalyje atitinkamai 3,7 ir 7,2 %). Pagal internetinės prekybos paplitimą Vilniaus apskritis atsiliko tik nuo Kauno apskrities.

Savivaldybių tarybų rinkimų rezultatai

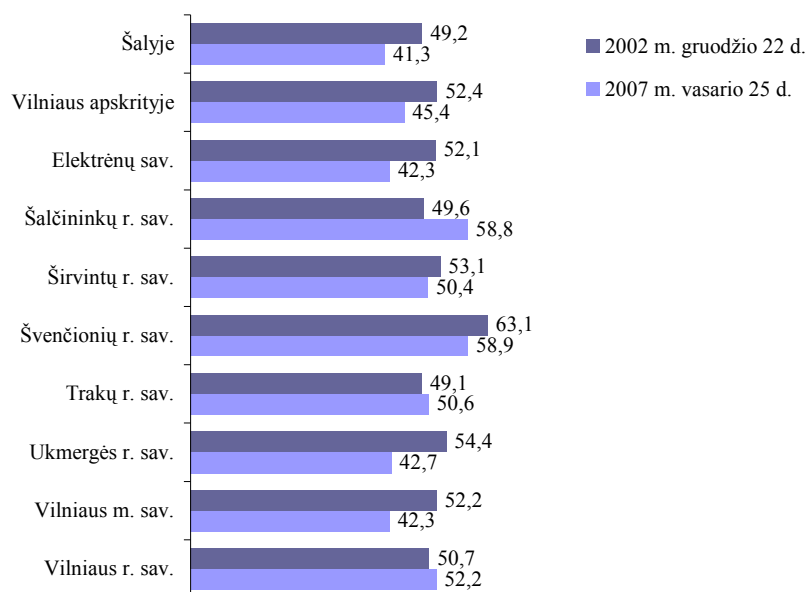
(Vyriausiosios rinkimų komisijos duomenys)

Vilniaus apskrityje rinkėjų aktyvumas savivaldybių tarybų rinkimuose 2007 m., palyginti su 2002 m., sumažėjo mažiausiai iš visų apskričių – nuo 52,4 % 2002 m. iki 45,4 % 2007 m. ir liko didesnis nei vidutiniškai šalyje (41,3 %). Tai vienintelė apskritis, kurios trečdalyje savivaldybių rinkėjų aktyvumas buvo netgi aukštesnis nei 2002 m.

Aktyviausi rinkdami 2007 m. savivaldybių tarybas buvo Švenčionių, Šalčininkų, Vilniaus, Trakų ir Širvintų rajonų savivaldybių gyventojai – rinkimuose dalyvavo daugiau nei pusė rinkimo teisę turinčių piliečių. Mažiau aktyvūs rinkdami savo valdžios atstovus buvo Vilniaus miesto, Elektrėnų ir Ukmergės rajono savivaldybių rinkėjai – 2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose jų dalyvavo 42,3–42,7 %.

Rinkėjų aktyvumas 2002 ir 2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose

Procentais



2007 m. Vilniaus apskrityje iš savivaldybių tarybose turimų 224 mandatų moterys gavo 57, arba 25,4 %, tai vienas didžiausių rodiklių tarp visų apskričių (Alytaus apskrityje – 27,6 %). Beveik visose Vilniaus apskrities savivaldybėse (išskyrus Elektrėnų ir Švenčionių rajono) į tarybas moterų išrinkta daugiau nei vidutiniškai šalyje. Moterų atstovavimu išsiskiria Vilniaus rajono savivaldybės taryba, kurioje moterys gavo 40,7 % mandatų. Tai – didžiausias rodiklis šalies savivaldybių tarybose. Šalčininkų rajono savivaldybės taryboje moterų išrinkta trečdalis, kitose – ketvirtadalis.

2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose gautų mandatų skaičius pagal lytį

	Iš viso	Procentais	
		vyrų	moterys
Šalyje	1550	77,8	22,2
Vilniaus apskrityje	224	74,6	25,4
Elektrėnų sav.	25	84,0	16,0
Šalčininkų r. sav.	25	68,0	32,0
Širvintų r. sav.	21	71,4	28,6
Švenčionių r. sav.	25	84,0	16,0
Trakų r. sav.	25	76,0	24,0
Ukmergės r. sav.	25	76,0	24,0
Vilniaus m. sav.	51	76,5	23,5
Vilniaus r. sav.	27	59,3	40,7

Vilniaus apskrityje 2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose daugiausia mandatų gavo Lietuvos lenkų rinkimų akcija – 53, arba 24 %, Liberalų ir centro sąjunga – 31, arba 14 %, partija „Tvarka ir teisingumas“ (liberalai demokratai) – 29, arba 13 %.

2007 m. rinkimuose Vilniaus ir Šalčininkų rajonų savivaldybių tarybose ryškus lyderis – Lietuvos lenkų rinkimų akcija, gavusi atitinkamai 70 ir 80 % mandatų. Švenčionių rajono savivaldybės taryboje 10, arba 40 %, mandatų gavo Naujoji sąjunga (socialliberalai). Kitos partijos tokios ryškios persvaros savivaldybių tarybose neturi. Vilniaus miesto savivaldybės taryboje daugiausia – 14, arba 27 %, mandatų gavo partija „Tvarka ir teisingumas“ (liberalai demokratai) ir 10, arba penktadalį, mandatų – Tėvynės sąjunga (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai,

krikščioniškieji demokratai). Daugiausia – po ketvirtadalį mandatų Elektrėnų ir Trakų rajono savivaldybių rinkimuose gavo Liberalų ir centro sąjunga, Širvintų rajone – Darbo partija, Ukmergės rajono savivaldybėje – Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga.

2007 m. savivaldybių tarybų rinkimuose gautų mandatų skaičius pagal partijas

	Vilniaus apskrityje	Elektrėnų sav.	Šalčininkų r. sav.	Širvintų r. sav.	Švenčionių r. sav.	Trakų r. sav.	Ukmergės r. sav.	Vilniaus m. sav.	Vilniaus r. sav.
Iš viso	224	25	25	21	25	25	25	51	27
Lietuvos lenkų rinkimų akcija	53	–	20	–	3	5	–	6	19
Liberalų ir centro sąjunga	31	6	2	–	4	7	3	9	–
Partija „Tvarka ir teisingumas“ (liberalai demokratai)	29	3	–	4	2	2	2	14	2
Tėvynės sąjunga (konservatoriai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, krikščioniškieji demokratai)	25	3	–	3	1	2	4	10	2
Lietuvos socialdemokratų partija	23	4	1	2	1	2	4	6	3
Darbo partija	19	2	2	5	2	4	3	–	1
Naujoji sąjunga (socialliberalai)	19	2	–	2	10	3	2	–	–
Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjunga	15	2	–	4	2	–	7	–	–
Lietuvos krikščionys demokratai	4	3	–	1	–	–	–	–	–
Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdis	4	–	–	–	–	–	–	4	–
Lietuvos Rusų sąjunga	2	–	–	–	–	–	–	2	–

Kultūra

Iš visų šalies apskričių Vilniaus apskrityje 2007 m. buvo didžiausias muziejų skaičius, o bibliotekų (214) ir kultūros centrų (126) daugiau buvo tik Kauno apskrityje.

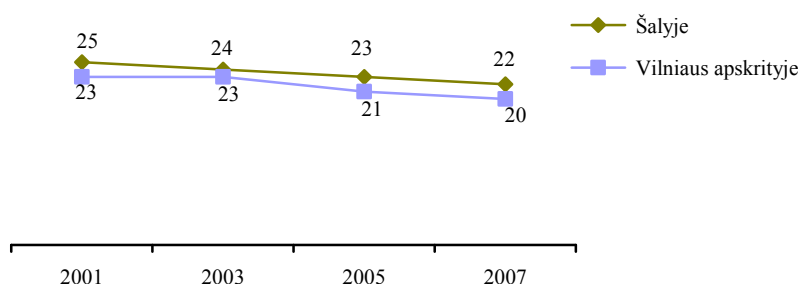
Kultūros įstaigų skaičius 2001–2007 m.

	Bibliotekos				Kultūros centrai ir jų filialai				Muziejai ir jų filialai			
	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007	2001	2003	2005	2007
Šalyje	1449	1418	1396	1395	947	882	850	853	100	111	105	106
Vilniaus apskrityje	216	208	206	206	140	117	116	118	29	35	34	31
Elektrėnų sav.	12	12	12	12	9	8	9	9	–	1	3	3
Šalčininkų r. sav.	29	27	26	26	17	12	12	12	–	–	–	–
Širvintų r. sav.	23	21	21	21	21	14	14	14	1	1	1	1
Švenčionių r. sav.	24	24	24	24	15	15	15	15	1	1	1	1
Trakų r. sav.	18	18	18	18	11	9	9	9	1	1	1	1
Ukmergės r. sav.	37	34	33	33	26	23	24	24	1	1	1	1
Vilniaus m. sav.	31	30	30	30	10	13	5	7	24	29	26	23
Vilniaus r. sav.	42	42	42	42	31	23	28	28	1	1	1	1

2007 m., palyginti su 2001 m., apskrityje sumažėjo 10 bibliotekų, iš jų keturiomis – Ukmergės rajone. Skaitytojų, tenkančių 100 gyventojų, apskrityje 2007 m. buvo 9 % mažiau nei vidutiniškai šalyje. Švenčionių rajone 100 gyventojų teko dukart daugiau skaitytojų nei apskrityje. Vienai apskrities bibliotekai 2007 m vidutiniškai teko 829 skaitytojai. Vilniaus apskrityje vienai bibliotekai teko daugiausia skaitytojų.

Bibliotekų skaitytojų skaičius 2001–2007 m.

Skaitytojų skaičius, tenkantis 100 gyventojų

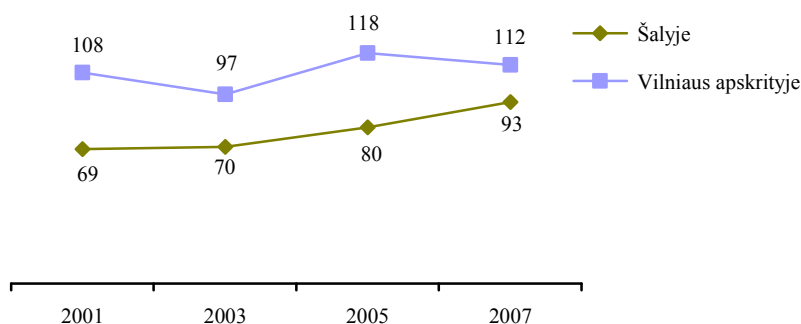


Vienas skaitytojas savivaldybių viešosiose bibliotekose 2007 m. vidutiniškai apsilankė 13 kartų. Rečiau bibliotekose lankėsi tik Tauragės apskrities bibliotekų skaitytojai (12 kartų). Kompiuteriais aprūpinta 36 % apskrities bibliotekų (šalyje – 53 %). Tik Telšių apskrities bibliotekos (23 %) kompiuteriais buvo blogiau aprūpintos. Vilniaus mieste dauguma bibliotekų buvo kompiuterizuotos, o štai Trakų rajone tik 17 % bibliotekų turėjo kompiuterius. 2007 m. 100 Vilniaus apskrities gyventojų teko 1224 knygų fondo dokumentai, arba 31 % daugiau negu šalyje.

Vilniaus apskrityje 2007 m. buvo 31 muziejus, tai sudarė trečdalį visų šalies muziejų. Per metus apskrities muziejuose apsilankė 950 tūkst. lankytojų. Muziejų lankytojų skaičius 2001–2007 m. išaugo 3 %. Populiariausi muziejai – Trakų istorinis muziejus, kuriame 2007 m. apsilankė 355 tūkst. lankytojų, ir Lietuvos nacionalinis muziejus (274 tūkst. lankytojų). Pagal 100 gyventojų tenkančių apsilankymų muziejuose skaičių (112) Vilniaus apskritis buvo po Klaipėdos (210) apskrities.

Muziejų lankytojai 2001–2007 m.

Apsilankymų skaičius, tenkantis 100 gyventojų

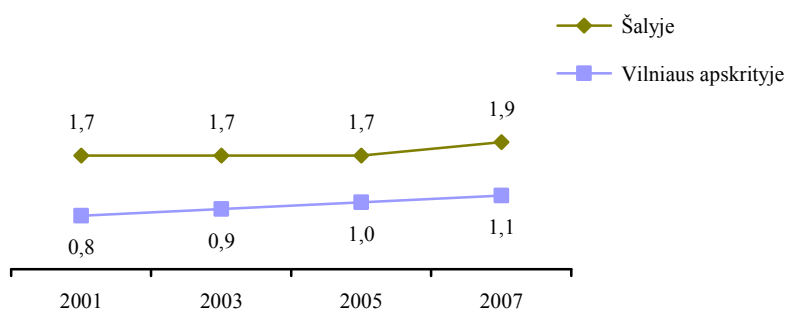


Palyginti su 2001 m. Vilniaus apskrityje 100 gyventojų tenkančių apsilankymų muziejuose skaičius išaugo 4 % (šalyje – 25 %).

Meno mėgėjų kolektyvų skaičius, palyginti su 2001 m., padidėjo 9 %, o dalyvių skaičius juose – daugiau nei ketvirtadaliu. Vilniaus mieste 2001–2007 m. meno mėgėjų kolektyvų skaičius išaugo dvigubai, o dalyvių skaičius meno mėgėjų kolektyvuose – 2,8 karto (plg. antrame pagal dydį Kauno mieste 2007 m. buvo tik du kultūros centrai, o meno mėgėjų kolektyvų skaičius, palyginti su 2001 m. sumažėjo dvigubai). Tačiau Vilniaus apskrityje meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius, tenkantis 100 gyventojų, buvo mažiausias – 40 % mažesnis už šalies vidurkį.

Kultūros centrų meno mėgėjų kolektyvų dalyviai 2001–2007 m.

Meno mėgėjų kolektyvų dalyvių skaičius, tenkantis 100 gyventojų



2007 m. apskrityje buvo 31 kino salė, iš jų 21 – Vilniaus mieste. Žiūrovų apsilankymų skaičius 2001–2007 m. išaugo 1,5 karto (2001 m. – 957 tūkst., 2007 m. – 1483 tūkst.), 99 % apskrities kino žiūrovų lankėsi Vilniaus miesto kino teatruose. 2007 m. 100 apskrities gyventojų teko 156 kino žiūrovų apsilankymai. Apsilankymų skaičius, tenkantis 100 apskrities gyventojų, palyginti su 2001 m. išaugo daugiau nei triskart. Šis rodiklis 2007 m. buvo didžiausias tarp visų apskričių ir 57 % viršijo šalies vidurkį.

Kino žiūrovai 2001–2007 m.

Apsilankymų skaičius, tenkantis 100 gyventojų

